

Valmieras rajona bibliotēku informācija par 1969. gadu. [atskaite]

Aizvadītais, 1969. gads bija spraiga darba posms. Pats svarīgākais uzdevums – gatavošanās sagaidīt V.I.Ļeņina 100. dzimšanas dienu. Bibliotēku darbs tika organizēts tā, lai sasniegtu pēc iespējas labākus darba rādītājus: palielinātos lasītāju skaits, grāmatu izsniegums, uzlabotu individuālo darbu, palielinātos apmeklētāju skaits un uzlabotu materiālo bāzi. Daudz pasākumu tika veltīts arī 50. gadadienas atzīmēšanai, kopš Latvijā nodibinājusies padomju vara 1919. gadā un LĻKJS 50. gadadienai. Valmieras rajons sevišķu uzmanību veltīja Valmieras 11 varoņu komjauniešu 50 gadu nāves dienas atcerei. Bez piedalīšanās Vissavienības bibliotēku skatē, ciemu un pilsētu bibliotēkas piedalījās rajona mēroga skatē: „Mūsu darbs dzimtenes plauksmei”.

Lasītāju apkalpošana.

Lai panāktu labāku lasītāju apkalpošanu, vēlreiz ir pārskatīts rajona bibliotēku tīkls. 1969. gadā bija paredzēts atvērt jaunu bibliotēku Naukšēnu ciemā (Piksāru bibliotēku), bet ciema vadības dēļ tas netika veikts – nevarēja atrast piemērotu darbinieku. Gadu no gada gan ciemos, gan pilsētās palielinās studentu – neklātnieku skaits, tādēļ arī palielinās starpbibliotēku abonementa darbība gan rajona mērogā, gan arī republikas zinātniskām un Vissavienības bibliotēkām. Ar labiem panākumiem darbojas iepriekš nodibinātās pārvietojamās bibliotēkas un izdales punkti. Labi darbojas 5 pārvietojamās bibliotēkas Kocēnu ciema Mujānu bibliotēkas teritorijā, kur pārvietojamo bibliotēku vadītāji strādā ar lielu atbildības sajūtu: atzīmē lasītāju pieprasītās grāmatas, kuras visdrīzākajā laikā sagādā no ciema bibliotēkas. Tāpat arī 2 grāmatu izdales punktos noteiktos laikos ierodas ciemu bibliotēkas vadītāja uz grāmatu izsniegšanu. Šajos grāmatu izdales punktos bibliotēkas vadītāja organizē grāmatu apskates un konkursus. Tāpat arī Kocēnu ciema Mujānu bibliotēkā ir 4 pārvietojamās bibliotēkas, kuras vada lauksaimniecības speciālisti: agronome, brigadieris un lopkope. Labas pārvietojamās bibliotēkas ir arī Matīšu ciemā brigāžu centros. Vecates ciema I bibliotēka pārvietojamās bibliotēkās organizē arī jauno grāmatu dienas. Rūjienas pilsētas bibliotēka savās ceļojošās bibliotēkās organizē plašus masu pasākumus: literārās tiesas un literārās pēcpusdienas. Neskatoties uz visu to, ceļojošās bibliotēkās joprojām ir mazs nodaļu grāmatu izsniegums, jo ceļojošo bibliotēku vadītāji galvenokārt strādā kā grāmatu izsniedzēji, nevis kā grāmatu ieteicēji.

Lasītāju skaits.

Lasītāju skaits (17 070) rajona mērogā ir audzis, salīdzinājumā ar 1968. gadu (16 460). Acīmredzot, bibliotēku nozīme nav mazinājusies. Neskatoties uz to, ka ļoti daudzi iedzīvotāji iegādājas personīgās bibliotēkas, rodas tomēr vajadzība arī pēc bibliotēkas, jo pieaugot neklātnieku skaitam, pieaug vajadzība pēc dažādu nozaru grāmatām, kuras ne vienmēr katrs var iegādāties. Bibliotēkas ar dažādiem masu pasākumiem ir piedalījušās ārpus bibliotēku telpām, tā popularizējot bibliotēku un piesaistot jaunus lasītājus. Daudzas bibliotēkas izmanto vietējos radio mezglus bibliotēkas darbu propagandai. Rajona bibliotēka piesūta ielūgumus atjaunot abonementu bibliotēkā lasītājiem, kas uz laiku ir pārtraukuši nākt pēc grāmatām. Bibliotekāri ar aktīvu palīdzību arī panāk jaunu lasītāju iesaistīšanu. Lasītāju

skaitis ir samazinājies tikai tajās bibliotēkās, kurās ir mainījušies darbinieki un bibliotēku vadītāju ilgstošas slimošanas dēļ. Tā Lodes ciema bibliotēka bija slēgta 4 mēnešus bibliotēkas vadītāja slimošanas dēļ. Kaut gan strādāja sabiedriskais atvietotājs, ir samazinājies grāmatu izsniegums pa zinātņu nozarēm. Kauguru ciema 2. bibliotēka pārvietota jaunās telpās un mainījušies darbinieki. Rencēnu ciema 2. bibliotēka remontēta un mainījies darbinieks. Naukšēnu ciema bibliotēka slēgta nepilnus 2 mēnešus vadītājas slimības laikā. Sēļu ciema bibliotēka slēgta 4 mēnešus darbinieku maiņas dēļ, tāpat arī Valmieras ciema I bibliotēka. Bērzaines ciema bibliotēkā gada laikā mainījās 2 darbinieki un bibliotēka bija slēgta 5 mēnešus. Acīmredzot, ciema bibliotēkās ir grūti atrast darbiniekus ar vajadzīgo izglītību, jo cilvēki ar vidējo izglītību atrod citās nozarēs labāk atalgotu darbu.

Literatūras izsniegums.

Literatūras izsniegums 1969. gadā ir palielinājies (434 532) salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (417 055). Vislielākais grāmatu izsnieguma pieaugums ir pilsētu bibliotēkās, piem. rajona bibliotēkā 125 380 eksemplāri 1969. gadā, 111 798 eksemplāri 1968. gadā (13 582 eksemplāru vairāk). Mazsalacas pilsētas bibliotēka izsniegusi 34 787 eksemplārus 1969. gadā, 34 025 eksemplārus 1968. gadā, par 762 grāmatām vairāk kā 1968. gadā. Arī izsniegums pa zinātņu nozarēm ir palielinājies:

sabiedriski politiskā literatūra 49 672 eksemplāri 1969. gadā, 43 308 eksemplāri 1968. gadā;

dabas zinātnes 15 233 1969. gadā, 14 478 1968. gadā;

tehnikas literatūra 18 075 1969. gadā, 17 824 - 1968. gadā;

lauksaimniecības literatūras izsniegums ir samazinājies, 11 602 eksemplāri šajā gadā, 12 242 1968. gadā.

Jāsaka, ka 1969. gadā visā rajona mērogā daudz tika izslēgtas novecojušas grāmatas, no tām arī lauksaimniecības. Jaunās grāmatas maz. Lauksaimniecības speciālisti parasti iegādājas paši jaunāko speciālo literatūru, kas arī būtu viens no izsnieguma samazināšanās iemesliem. Pilsētās lauksaimniecības literatūru pieprasa galvenokārt par puķkopību, dārzenkopību, truškopību un makšķerēšanu. Tā kā šīs grāmatas tiek izdotas samērā maz, tad arī ar lielām grūtībām sasniedzām patreizējo izsniegumu 2608 eksemplāru 1969. gadā un 2461 eksemplāru 1968. gadā. Aktivizējies arī starpbibliotēku abonementa darbs. Ja iepriekšējā gadā SBA kārtā ir saņemtas 285 grāmatas, tad 1969. gadā – 757 grāmatas. Rajona bibliotēkas ir izsniegušas 173 grāmatas SBA kārtā.

Individuālais darbs.

Visefektīvākais grāmatu propagandas veids ir individuālais darbs ar lasītāju abonementā. Sarunās ar lasītāju visvieglāk var ieteikt jaunsaņemto literatūru, kā arī interesantāko no agrāk izdotām. Visas bibliotēkas strādā ar lasītāju grupām. Mazsalacas bibliotēkai ir sekojošas lasītāju grupas:

- 1) jaunieši, kas nemācās;
- 2) mājsaimnieces;
- 3) mehanizatori.

Bibliotēka sastāda lasīšanas plānus atsevišķām grupām, atliek atsevišķo grupu lasītājiem jaunsaņemtās grāmatas. Organizē atsevišķu grupu lasītājiem masu pasākumus: namamātēm derīgo padomu stundas, jaunāko grāmatu un periodikas rakstu apskatus. Par

pamatu lasīšanas plānu sastādīšanā, bibliotēkas izmanto galvenokārt V. Lāča Valsts bibliotēkas bibliogrāfiskos rādītājus, pievienojot jaunākās grāmatas. Ciemu bibliotēkas vislielāko vērību velta mehanizatoriem un citiem lauksaimniecības darbiniekiem. Ļoti bieži lauksaimniecības speciālisti, kā jau minēju, paši iegādājas sev vajadzīgās grāmatas par darba jautājumiem un tādēļ bibliotēkas grāmatas nepieprasa. Daudzas ciemu bibliotēkas, bez lauksaimniecības speciālistu grupām, vēl izdala ciemu deputātus, kuriem visvairāk piedāvā grāmatas par sadzīves jautājumiem. Parasti lielāko vērību bibliotēkas pievērš jauniešu grupai, kas nemācās. Šīs grupas formulāru analīze rāda, ka pieprasa galvenokārt daiļliteratūru un sevišķi piedzīvojumu literatūru. Šādiem jauniešiem parasti lasīšanas plānos ievieto grāmatas no 91.nodaļas un memuāru literatūras. Tā Mazsalacas pilsētas bibliotēkas darbinieki sastādījuši šādiem jauniešiem lasīšanas plānus, pievienojot interesantas grāmatas par ceļojumiem: [T.] Heijerdāls „Paradīzi meklējot”, Villiss „Ar plostu pāri okeānam”, Arsehjevs „Dersu-Uzala” u.c.

Rajona bibliotēkas darbinieki, sarunās ar lasītāju Ziediņu Ainu, uzzināja, ka viņai ir lielas grūtības ar dēla audzināšanu, kas mācās 7.klasē. Minētā lasītāja, kurai pašai ir tikai 6.klašu izglītība un, kas strādā kādā uzņēmumā par apkopēju, lasīja tikai daiļliteratūras grāmatas. Sākām individuālo darbu ar Makarenko grāmatu „Grāmata vecākiem”. Tālākai lasīšanai sastādījām lasīšanas plānu:

- 1) Makarenko „Par audzināšanu ģimenē”;
- 2) Pečernikovs „Kā ģimenē ieaudzināt pusaudzī disciplinētību”;
- 3) Djomins „Pusaudzis” - „Skola un ģimene”, 1965.Nr.12;
- 4) Stepe „Pārejas vecuma pusaudžu audzināšana ģimenē”, u.t.t.

leteicām viņai lasīt arī žurnālu „Skola un ģimene”. Minētā lasītāja ir jau izlasījusi pusi no plānā minētām grāmatām un labprāt vēl turpina.

Literatūras propagandas un masu darbs.

Rajona bibliotēkas, organizējot masu pasākumus, sadarbojas ar tautas namiem, kultūras namiem, skolām, kolhozu valdēm, tautas universitātēm u.c. Organizējot pasākumus par godu V.I.Ļeņina 100.dzimšanas dienai un 50.gadadienai kopš padomju varas nodibināšanas Latvijā un citiem svarīgiem valstiskiem pasākumiem, bibliotēkas sevišķu vērību ir pievērsušas sabiedriski – politiskās literatūras propagandai, bet it īpaši V.I.Ļeņina darbiem, literatūrai par viņu, literatūrai, kas veltīta cīnītājiem un notikumiem cīņā par padomju varu Latvijā. leteicot individuāli, kā arī organizējot izstādes, bibliogrāfiskos apskatus un tematiskus vakarus, ir sasniegts 49 672 eksemplāru liels grāmatu izsniegums visā rajonā. Valmieras rajona bibliotēkā ir izsniegts 23 070 eksemplāru (16 895 eksemplāru 1968. gadā), Mazsalacā 5912 eksemplāru (5772 eksemplāri 1968. gadā), Zilaiskalns ciematā (431 – 1968) , Vilpulkas 917 (856 – 1968. gadā).

Bibliotēkas ir organizējušas izstādes un plašas grāmatu skates ārpus bibliotēku telpām. Visos ciemos un pilsētās notika plaši sarīkojumi 50. gadadienai kopš padomju varas Latvijā, kur bibliotēkas piedalījās ar grāmatām. Rajona bibliotēka noorganizēja zinātniski-praktisko konferenci „Padomju varas nodibināšanās kopš 1919. gada Valmieras rajonā” ar plašu grāmatu skati. Mazsalacas un Rūjienas bibliotēkas ar plašām grāmatu skatēm tematiskos sarīkojumos par šo pilsētu atbrīvošanu no fašisma varas. Šajos sarīkojumos piedalījās arī atbrīvotāji – cīņu dalībnieki. Bibliotēkas iekārtoja tematiskas izstādes, kā arī

izveidoja foto albumus par ciemu vēsturi. Piemēram: Kocēnu ciema bibliotēka noformēja foto albumu „Kocēnu ciema vēsture”, sākot no 1802. gada Kauguru nemieriem. Bez tam Kocēnu ciema bibliotēkas vadītāja piedalījās prospekta izveidošanā „Valmieras rajona Kocēnu ciems padomju varas 50 gados”. Valmieras ciema II bibliotēka noorganizēja tematisku vakaru „Pie draudzības ugunskura”, kur atmiņās kavējās Valmieras ciema iedzīvotāji, kas piedalījās Lielajā Tēvijas karā. Bibliotēka šajā sarīkojumā noorganizēja grāmatu izstādi, kā arī nolasīja grāmatu apskatu „Viņi cīnījās Dzimtenes laimei”. V.I.Ļeņina 100.dzimšanas dienas atcerei bibliotēkas joprojām organizēja izstāžu ciklus „V.I.Ļeņins – darbaļaužu vadonis un draugs”. Kocēnu ciema bibliotēka noorganizēja izstādi „Kolhozs ar Ļeņina vārdu” - par sava ciema Ļeņina vārdā nosauktā kolhoza izaugsmi. Šajā izstādē bija izvietotas grāmatas par Ļeņina kolektīvizācijas plānu, materiāli no periodikas par sava kolhoza vēsturi, kolhoza pirmrindniekiem un foto ar Ļeņina ordeni apbalvotiem darba darītājiem. Kocēnu ciema bibliotēkas vadītāja aktīvi piedalījās arī Ļeņina istabas iekārtošanā kolhoza kantora telpās. V.I.Ļeņina darbu propagandai Rūjienas pilsētas bibliotēka noorganizēja „skaņu žurnālu”, kur bibliotekāri ierunāja magnetofona lentā tekstu. Šādus skaņu žurnālus, ko atskaņoja vairākās vietās, noklausījās līdz 1000 cilvēku. Visvairāk šos skaņu žurnālus atskaņoja pirms kino izrādēm. Skaņu žurnālā: „Ļeņins jaunatnei” 1. lappusē literatūras apskats „Ļeņins par jaunatni”, 2. - lappusē „Revolūcijas ugunī dzimusi komjaunatne”, 3. lappusē - „Vārdi par Ļeņinu” pastāstīts par bibliogrāfisko rādītāju „Vārdi par Ļeņinu”, ko izdevis Tautas mākslas nams. Bibliotēkas ir organizējušas arī lielākus literatūras propagandas pasākumus. Mazsalacas bibliotēka rīkojusi V.I.Ļeņinam veltītu dzejas vakaru ar mūziku. Rajona bibliotēka, kopā ar Strādājošās jaunatnes vakara vidusskolu noorganizēja tematisko vakaru: „Tā puksti sirds, ja tavā pukstētu Ļeņina sirds, ja tavā vietā pa dzīvi viņš soļotu tagad”. Vakara dalībnieki iepriekš jau bija izlasījuši V.I.Ļeņina runu komjaunatnes III kongresā, Drabkinas stāstus „Rupjmaizes sausiņi”, ko rajona bibliotēka kopīgi ar skolas literātiem bija noorganizējusi izlasīt. Vakars noritēja konkursa veidā: dalībnieki sadalījās vairākās grupās - komandās, darbojās žūrijas komisija. Katru komandu žūrijas komisija vērtēja vairākas reizes:

1. Jāatbild uz jautājumu no V.I.Ļeņina runas komjaunatnes III kongresā: piem. „Kad notika komjaunatnes III kongress?”, „Par ko V.I.Ļeņins runā?”
2. No katras komandas 1 dalībnieks pastāsta par kādu komjaunieti – darba un mācību pirmrindnieku (reālu personu).
3. Lai pārliecinātos, cik rūpīgi lasīta Drabkinas grāmata „Rupjmaizes sausiņi” sastādījām jautājumus par šo darbu un autori: „Ko zināt par grāmatas autori E. Drabkinu un viņas vecākiem?”, „Kā radies stāsts „Bet Heinrihs Heine?” u.c.
4. No katras komandas viens dalībnieks izpilda dzejoli (iepriekš sagatavots) par V.I.Ļeņinu.

Žūrijas komisija noteica uzvarētājus, novērtējot atbildes, stāstījumu par komjaunieti – pirmrindnieku un dzejoļu emocionālo izpildījumu. Vakārā piedalījās apmēram 100 cilvēku. Gatavojoties šim pasākumam mēs ieinteresējām lasīt šīs grāmatas. Jāsaka, ka E. Drabkinas darbi mūsu bibliotēkā ir iecienītas grāmatas, kas nekad plauktā nestāv.

Vairākas ciemu bibliotēkas ir organizējušas pārrunas par A. Koptelova grāmatu „Diženais sākums”. Dažās bibliotēkās ir organizēti arī ļeņiniski lasījumi, piem.Lodes ciema bibliotēkas vadītājs Gaugers organizēja sava ciema komjaunatnes

aktīvam ļeņiniskos lasījums par: „Ļeņins jaunatnei”, „Ļeņins par Pirmo Maiju”, „Lauksaimniecības kolektivizācija kā Ļeņina kooperatīvā plāna daļa”, kā arī teorētiski praktisko konferenci „Partijas dzīves ļeņiniskās normas”.

Lielākā daļa pasākumi, kas veltīti grāmatu propagandai par V.I.Ļeņinu un viņa darbu izskaidrošanai ir organizēti noteiktām lasītāju grupām. Vairākas bibliotēkas ir organizējušas ar komjauniešiem un jauniešiem pārrunas par V.I.Ļeņina vēsturisko runu „Jaunatnes savienību uzdevumi”. Matīšu ciema bibliotēka organizēja pārrunas ar komjauniešiem „Seši ordeņi pie komjaunatnes karoga”. Vairākas bibliotēkas organizēja tematiskus vakarus „Pa Ļeņina ceļu”, kuros izmantoja daiļliteratūru, atmiņu stāstījumus un tos saistot ar mūsdienas sasniegumiem. Bibliotēkas ir organizējušas arī konkursus „Ko tu zini par V.I.Ļeņinu?” Ir organizēti literatūras apskati: „Ļeņina līdzcitnieki”, „Ļeņina tēls daiļliteratūrā”, „Jaunākās grāmatas par V.I.Ļeņinu” u.c. Veicot šos pasākumus, bibliotēkas ir uzlabojušas sadarbību ar komjaunatnes organizācijām, ar skolām, ar vietējo inteliģenci un ar tautas namiem.

Bibliotēkas ir organizējušas arī citu grāmatu propagandu. Vairākas bibliotēkas ir organizējušas pārrunas par grāmatu „Valmiera runā”, par E. Stabiņa grāmatu „Kangari talāros”, neklātienas konferences par grāmatu „Stāsti 1968.g.”, [A.] Dripes stāstu „Pār laukiem vēl migla” u.c. Organizētas literārās tiesas par Kutjko stāstu „Caur sirdi”, [D.] Zigmontes „Raganas māju remontēs”, igauņu rakstnieka [S.] Rannamā „Kadrija”, Ustinova „Trīs laimes krekliņi” u.c. Bibliotēkas ir piedalījušās Kirgīzijas kultūras nedēļā ar grāmatu izstādēm un apskatiem par kirgīzu literatūru. Organizētas tikšanās ar rakstniekiem un dzejniekiem: O. Vācieti, I. Ziedoni, O. Lisovsku, A. Griguli u.c.

Bibliogrāfiskais darbs.

Jaunsaņemto grāmatu informācijai bibliotēkas iekārto „Jaunumu” standus, organizē „jauno grāmatu dienas”, apskatiem izmanto radiomezglus. Rūjienas pilsētas bibliotēka organizē „skaņu žurnālus” jaunsaņemto un tematisko apskatu propagandai. Vairāku ciemu bibliotēkas (Lodes, Vecates u.c.) izsūta informatīvas lapiņas par jaunsaņemtām grāmatām. Informācijai noder arī grāmatu izstādes, kā arī lasītāji tiek individuāli informēti par jaunsaņemtām grāmatām. Ciemu bibliotēkas izliek jaunāko grāmatu sarakstus speciālistiem „Ieteicams izlasīt!” Daudzas bibliotēkas regulāri informē lauksaimniecības speciālistus arī pa telefonu par jaunāko literatūru. Rajona bibliotēka rakstiski informē Izglītības nodaļu par saņemtiem bibliogrāfiskiem materiāliem par pedagoģijas jautājumiem. Visās pilsētu un rajona bibliotēkās ir iekārtotas periodikas rakstu kartotēkas. Bibliotēkas ir iekārtojušas arī periodikas kartotēku par V.I.Ļeņinu. Valsts bibliotēkas bibliogrāfiskos materiālus bibliotēkas izmanto bibliogrāfisko uzziņu sniegšanai, tematisko lasīšanas plānu sastādīšanai, bibliogrāfisko apskatu nolasīšanai, izstāžu organizēšanai. Visvairāk ir izmantoti bibliogrāfiskie materiāli par ļeņinisma un revolucionāro tēmu. Bibliogrāfisko apskatu sagatavošanai bibliotēkas izmanto arī periodisko izdevumu „Jaunās grāmatas”. Saņemot jaunus bibliogrāfiskos materiālus, rajona un pilsētu bibliotēkas darbinieki notur apskatus un pārrunā par to izmantošanu. Arī semināros noturam apskatus par jauniem bibliogrāfiskiem un metodiskiem materiāliem.

Gandrīz visās bibliotēkās ir iekārtotas novadpētniecības kartotēkas. Rajona bibliotēkā ir iekārtota plaša periodikas kartotēka „VLKJS 50 gadi” ar nodaļām par komjaunatnes vēsturi, VLKJS daiļliteratūru „Valmieras varoņi” un komjaunatne šodien. Par

savu rajonu iekārtojām kartotēku par kultūras dzīvi: kultūras un izglītības darbs (teātris, tautas nami, bibliotēkas, skolas, muzeji, arhitektūra un mākslas pieminekļi rajonā u.t.t.), ievērojami rakstnieki, mākslinieki, kultūras darbinieki, kas apmeklējuši Valmieru un rajonu, par mūsu rajona rakstniekiem un viņu darbi, mūsu rajons daiļliteratūrā. Plaša ir kartotēka par mūsu rajona ekonomiku: ķīmiskā rūpniecība, enerģētika, mēbeļu rūpniecība, pārtikas rūpniecība, lauksaimniecība (mehанизācija, agrotehnika, lopkopība u.t.t.). Bez tam esam vēl iekārtojuši kartotēku „Morāle sadzīvē”. Šīs kartotēkas tiek izmantotas bibliogrāfiskām uzziņām par mūsu rajonu. Ļoti bieži ierodas studenti neklātņieki, kuriem jāizstrādā kursa darbi par mūsu rajona kultūras vai ekonomikas jautājumiem, kas ir ļoti pateicīgi par šādu kartotēku. Tāpat arī mūsu kartotēkas izmanto lektori un skolotāji.

Metodiskais darbs.

Valmieras rajonā ir izdalītas 3 metodiskā darba zonas: Valmieras, Rūjienas un Mazsalacas. Valmieras zonā ir 16 ciemu bibliotēkas, Mazsalacas – 5 un Rūjienas – 6. Valmieras rajona bibliotēka vada metodisko darbu pēc sastādītā plāna, Kultūras nodaļas un V. Lāča Latvijas PSR Valsts bibliotēkas dotajiem norādījumiem, sadarbojoties ar zonu metodiķiem un rajona bērnu bibliotēku. 1969. gadā rajona bibliotēka un Kultūras nodaļa centusies pievērst metodiskajam darbam lielāku vērību. No rajona bibliotēkas esošajiem darbiniekiem ir izvirzīts metodiķis b. Balode. Lai neciestu pārējais bibliotēkas darbs, ir vajadzīgs bibliotēkas štatus palielināt. Bez Valsts bibliotēkas dotā semināra plāna uzdevumiem bibliotēku sekcijas darbā ir apskatīti jautājumi par masu pasākumu organizēšanu un pieredzes apmaiņu labākajām bibliotēkām. Ir pārrunāti bibliotēku pārbaudēs gūtie iespaidi un trūkumi, analizēti darba plāni un ziņojumi. Uz bibliotekāru ierosmi organizējam tikšanos ar Bibliotēku kolektora pārstāvi, lai noskaidrotu neskaidrības un stādītu pretenzijas. Ir nolasīta arī lekcija par Ļeņina prēmijas laureātiem literatūrā 1968. gadā. Sastādot darba kārtību semināra bibliotēku sekcijas darbam, vienmēr kādu no dienas kārtības punktiem ieplānojam zonu metodiķiem, kā arī labāko ciemu bibliotēku vadītājiem. Bibliotēku sekcijas darbā pieaicinām arī arodbiedrību un lielāko skolu bibliotēku vadītājus. Aktīvi bibliotekāru sekcijas darbu apmeklē p/s „Burtņieki” un 36. prof.tehn.skolas bibliotēku vadītājas. Ja kāds darbinieks nav varējis semināru apmeklēt, tad viņš tiek izsaukts uz rajona bibliotēku un iepazīstināts ar semināra saturu un mājuzdevumiem. Piedaloties skolu bibliotēku pārbaudē un izanalizējot Kultūras nodaļas padomes sēdē gūtos rezultātus, radās nepieciešamība organizēt speciālu semināru skolu bibliotēku vadītājiem. Reizi ceturksnī notiek nodarbības zonu metodiķiem. Šajās nodarbībās pārspriežam metodiskā darba plānu tekošam gadam, metodiķi ziņo par darbu savās zonās: par gatavošanos V.I.Ļeņina 100.dzimšanas dienai, kā arī par Vissavienības jauno lasītāju konferences gaitu rajonā. Jaunajiem darbiniekiem rajona bibliotēka ir organizējusi nodarbības – praktikumus. Praktikumlaikā bibliotekārā darba iemaņas apguva Bērzaines un Rencēnu ciema 2. bibliotēkas vadītājas. Kauguru ciema 2. bibliotēkas vadītājai ir sniegta metodiska un praktiska palīdzība uz vietas, vairākkārt apmeklējot šo bibliotēku. Mazsalacas zonālā bibliotēka sniegusi praktisku palīdzību jaunajiem darbiniekiem Vecates ciema 2. bibliotēkā un Sēļu ciema bibliotēkā.

Rajona un zonu metodiķi katru bibliotēku pārbaudījuši 1 reizi ceturksnī, sniedzot praktisku un metodisku palīdzību. Galvenā uzmanība tika pievērsta tam, kā bibliotēkas

gatavojas V.I.Ļeņina 100.dzimšanas dienas pasākumiem un bibliotēku skatei. Bez tam liela vērtība tika pievērsta bibliotēku grāmatu fondiem, telpu noformējumam, individuālajam darbam ar lasītāju. Jaunajiem ciemu bibliotēku darbiniekiem (Kauguru ciema 2., Sēļu un Rencēnu 2.) ir tieši uz vietas praktiski palīdzēts pie inventarizācijas un fondu pārkārtošanas, kā arī pie fondu attīrīšanas no novecojušās literatūras. Pēc rajona bibliotēkas metodiķa dotajiem norādījumiem Ķoņu ciema bibliotēkas vadītāja krasi uzlaboja darbu un pārkārtoja bibliotēkas uzskatāmās aģitācijas noformējumu. Pēc rajona bibliotēkas dotajiem norādījumiem, Kauguru ciema 2. bibliotēka uzlaboja darbu ar lasītājiem. Rūjienas zonālā bibliotēka, apmeklējot savas bibliotēkas, sniegusi praktisku palīdzību fondu attīrīšanā no novecojušās literatūras, lasītāju grupu izdalīšanā. Kā savas zonas, tā arī citām bibliotēkām Rūjienas pilsētas bibliotēka ir devusi pieredzi masu pasākumu organizēšanā.

Rajona bibliotēka un zonu bibliotēkas sniedz metodisku palīdzību arī arodbiedrību un iestāžu tehniskajām bibliotēkām. Labus darba rādītājus uzrāda p/s „Burtnieki” bibliotēka. Bibliotēkā 284 lasītāji, kuriem ir pieejams plašs grāmatu klāsts un 53 dažādi preses izdevumi. Bibliotēka ir iekārtota jaunās, ērtās telpās. Vadītāja ir ilggadīgs darbinieks ar speciālo izglītību. Pārbaudot rūpnīcu tehniskās bibliotēkas, jāsecina, ka ne visas bibliotēkas ir iekārtotas piemērotās telpās. Mēbeļu fabrikas bibliotēka ir laboratorijas telpās, ugunsdzēsamo aparātu iekārtas rūpnīcas bibliotēka ir telpā bez logiem un vāju apkuri. Trūkst inventāra. Nav štata darbinieku un tas traucē un neizvērs labu bibliotēkas darbu. Vislabāk nostādīts darbs ir Valmieras stikla šķiedras rūpnīcas tehniskajā bibliotēkā, kur ir atalgots darbinieks, labas telpas un inventārs.

Turpmākajā darbā zonu metodiķiem domāts stādīt lielākas prasības darbā ar savas zonas bibliotēkām. Kopīgi ar Kultūras nodaļu rūpīgāk izplānosim semināra darba laiku, lai varētu veikt visus Valsts bibliotēkas plānā (semināra) paredzētos pasākumus.

Grāmatu fonds.

Valmieras rajona bibliotēkās 1969. gadā ir vairāk izslēgtas grāmatas (32 047 eksemplāru) nekā ienākušas (24 770 eksemplāri). Izslēgtas ir novecojušās grāmatas, sevišķi sabiedriski politiskā un lauksaimniecības literatūra. No bibliotēku kolektora nesaņemam visas pasūtītās grāmatas. Nesaņemam visas mūsu republikā izdotās grāmatas (krāj. „Čekisti”, Cimermanis „Latviešu tautas dzīves pieminēji”, „Latviešu un cittautu literatūra”, krāj. „Varavīksne”, Brāzma „Augstākās matemātikas spekurss” u.c.), nerunājot nemaz par citu izdevniecību plāniem. Rajona bibliotēka tieši nesaņem zinātniskās grāmatas, kuras mums tā pieprasa. Bibliotēkas izmanto apmaiņas fondus, papildinot ar neesošām grāmatām savas bibliotēkas. Sevišķi jaunatveramās bibliotēkas izmanto šo iespēju. Līdzekļi grāmatu iegādei ciemu bibliotēkām ir mazi, var iegādāties tikai vienu eksemplāru grāmatas. Tikai Rencēnu ciema I bibliotēka saņem 100 rubļ. no kolhoza „Zelta druva”. Arī rajona bibliotēkas līdzekļi grāmatu iegādei ir par maziem. No rajona budžeta saņemtiem 700 rubļiem, apmēram 600 rubļi iziet periodikas iegādei. Pagājušā gada beigās, līdzekļu trūkuma dēļ, nesaņemām daudzas jaunsāņemtās grāmatas.

Saimnieciskais darbs.

Daudzās ciemu bibliotēkās pagājušajā gadā bija nepieciešams remonts: Kocēnu

ciema Mujānu bibliotēkā, Bērzaines ciemā, Sēļu, Ramatas, Dikļu ciema II bibliotēkā, Valmieras ciema II bibliotēkā. Bērzaines ciema bibliotēkā jau vairākus gadus ir bojāts jumts, nebalsinātas sienas, krāsns nelietojama. Dikļu ciema II bibliotēkā arī telpas ir pilnīgi avārijas stāvoklī un arī nepiemērotas platības ziņā. Rajona bibliotēkai lasītava ir par mazu un tuvākā laikā nav nekādu cerību to paplašināt.

Grūtības ir arī inventāra iegādē. Tā Burtnieku ciema bibliotēkas vadītāja savā atskaitē raksta: „Jau trīs gadus ciema bibliotēkai netiek iedalīti līdzekļi inventāra iegādei. Ir nepieciešams iegādāties jaunus plauktus, nav arī vitrīnas grāmatu izstādēm”. Tāpat inventārs nav arī Dikļu ciema II bibliotēkai, Kocēnu ciema Mujānu, Rencēnu ciema II bibliotēkai. Matīšu ciema un Valmieras ciema I bibliotēkas saņēma jaunus plauktus. Kauguru ciema II bibliotēkai tiek izgatavoti jauni plaukti. Rajona bibliotēkai bija piešķirti līdzekļi 3000 rubļu plauktu iegādei, bet nebija iespējams izgatavot, jo nebija limita. Grūtības ciemu bibliotēkām sagādā malkas sagatavošana, krāšņu kurināšana un telpu uzkopšana. Ja būtu apkopēja, kaut vai uz pusslodzi, bibliotekārs savu darba laiku varētu lietderīgāk izmantot, veltot to tikai bibliotekāra darbam. Malkas sagatavošanā bibliotekāri bieži izmanto savus ģimenes locekļus, ja tādi ir. Neapskaužams stāvoklis ir Vecates ciema II bibliotēkas vadītājam. Katru dienu viņa ar velosipēdu brauc 13 km, neskatoties uz to, ka viņa ir invalīde. Ir nepieciešams domāt par ciemu bibliotēku darbinieku darba apstākļu uzlabošanu, jo tas arī ietekmē darbinieku maiņu.

[Valmieras rajona bibliotēkas direktore V. Ceriņa]